

วิทยา พุ่มขึ้น 2550: ภาพแทนของชาวยุโรปในวรรณกรรมไทย พ.ศ.2544-2548
ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวรรณคดีไทย ภาควิชาวรรณคดี
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์สรณัฐ ไตลังคะ, อ.ม. 183 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาพแทนของชาวยุโรปที่ปรากฏในวรรณกรรมไทย พ.ศ. 2544-2548 2) ศึกษาทัศนคติของชาวยุโรปที่มีต่อตนเอง, สังคมของชาวยุโรป และสังคมไทย งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาวรรณกรรมชาวยุโรปในช่วง พ.ศ. 2544-2548 จำนวน 25 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

วรรณกรรมชาวยุโรปถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมชายขอบที่ถูกมองว่าเบี่ยงเบนไปจากวิถีชีวิตของความเป็นชาย/หญิง ในช่วงก่อนหน้านี้นักวิชาการชาวยุโรปถูกจัดให้เป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติทางจิต แต่ลักษณะดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเกิดการโต้กลับในวรรณกรรมชาวยุโรปที่เขียนในระหว่าง พ.ศ. 2544-2548 ความเปลี่ยนแปลงนี้แยกไม่ออกจากวิถีปฏิบัติของกลุ่มวรรณกรรมชาวยุโรปในสังคมไทยที่พยายามสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ในสื่อต่างๆ และพื้นที่ทางสังคมเฉพาะกลุ่ม รวมทั้งการขยายไปสู่พื้นที่สาธารณะ

วรรณกรรมชาวยุโรปประเภทบันเทิงคดีและสารคดีได้พยายามสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มคน ที่เห็นได้ชัดคือการให้ความสำคัญแก่สาเหตุของชาวยุโรปเพื่อได้กลับวาทกรรมที่มองว่าชาวยุโรปเป็นความผิดปกติทางจิตโดยการเน้นย้ำสาเหตุของชาวยุโรปว่าเกิดจากชีววิทยาและสิ่งแวดล้อม จากการศึกษางานประเภทอัตชีวประวัติและชีวประวัติพบกระบวนการสร้างอัตลักษณ์โดยชี้ให้เห็นจุดเริ่มต้นของการตระหนักในเพศวิถี การพยายามค้นหาอัตลักษณ์ การต่อสู้ฝ่าฟันจนกระทั่งได้รับการยอมรับจากสังคม และความสุขที่ได้จากการค้นพบและยอมรับตัวตนว่าเป็นเพศสถานะที่สาม กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ในอัตชีวประวัติและชีวประวัตินี้สอดคล้องกับลักษณะของโครงเรื่องในบันเทิงคดี กล่าวคือเป็นโครงเรื่องที่แสวงหาตัวตนโดยการเข้าไปเรียนรู้ชีวิตชาวยุโรป เรียนรู้วิถีทางสังคมและวัฒนธรรม และเรื่องมักลงจบด้วยการยอมรับเพศสถานะของตน กระบวนการสร้างอัตลักษณ์อีกประการที่เห็นได้ชัดเจนในช่วงเวลาที่ศึกษานี้คือการสร้างอัตลักษณ์ทางภาษากลุ่มศัพท์ที่น่าสนใจคือการนิยามประเภทชาวยุโรปอย่างหลากหลายโดยแยกตามเพศวิถีและรสนิยมทางเพศที่เลื่อนไหล แสดงนัยของการให้ความสำคัญแก่เพศสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับสารที่ปรากฏในบันเทิงคดีและสารคดีคือมักเสนอภาพของการมีความสัมพันธ์ทางจิตใจและทางเพศกับคนหลายคนในเวลาเดียวกัน ปมขัดแย้งในวรรณกรรมเหล่านี้ที่เห็นได้ชัดคือ การมีความสัมพันธ์ทางเพศแบบฉาบฉวยกับความปรารถนาที่จะมีความรักที่มั่นคง ในส่วนของสารคดีประเภทคู่มือท่องเที่ยวมีจุดเน้นที่การใช้ชีวิตทางเพศอย่างไม่จำกัดทั้งคู่ในเวลาและสถานที่ ในขณะที่สารคดีประเภทอัตชีวประวัติและชีวประวัติกลับแสดงภาพเชิงอุดมคติว่าชาวยุโรปเพศไม่ได้อาศัยทางเพศ และแม้จะต้องการความรักที่มั่นคง แต่ก็ต้องรู้จักรับมือกับความผิดหวังในความรัก และชีวิตที่อ้างว้างโดดเดี่ยว ปรากฏการณ์สร้างกลุ่มและขยายกลุ่มชาวยุโรปขยายตัวอย่างกว้างขวางและรวดเร็วมาก มีจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งคือเพื่อให้สังคมรักต่างเพศยอมรับกลุ่มตนมากขึ้นและอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น

วิทยา พุ่มขึ้น
ลายมือชื่อนิสิต

สรณัฐ ไตลังคะ
ลายมือชื่อประธานกรรมการ

29 / ๓๓ / ๒๕๕๐